

การศึกษาย้อนหลัง 10 ปี โรคโหมยาโหมยา
ในผู้ป่วยเด็ก สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

โดย
นางสาวศศิธร สุภาสาสน์

วิทยานิพนธ์นี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและฝึกอบรม
ตามหลักสูตรเพื่อวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม
สาขากุมารเวชศาสตร์ของแพทยสภา
พ.ศ.2554

ลิขสิทธิ์ของสถาบันผู้ฝึกอบรม
สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กระทรวงสาธารณสุข

10 years study of Moyamoya disease
At Queen Sirikit National Institute of Child Health

BY
MISS SASITORN SUPASAD

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DIPLOMA
OF THE THAI BOARD OF PEDIATRICS
OF THE MEDICAL COUNCIL

2012

COPYRIGHT BY THE TRAINING INSTITUTE
QUEEN SIRIKIT NATIONAL INSTITUTE OF CHILD HEALTH

บทคัดย่อ

บทนำ Moyamoya disease เป็นโรคที่มีการตีบตันของ supraclinoid internal carotid artery และหลอดเลือดใน circle of Willis ทำให้เกิด moyamoya vessels ซึ่งเป็นกลุ่มหลอดเลือดใหม่ที่เกิดขึ้นทดแทน โดยลักษณะที่เห็นใน angiogram จะคล้ายกับกลุ่มหมอกควัน หรือที่เรียกในภาษาญี่ปุ่นว่า moyamoya ในผู้ป่วยที่มีสาเหตุหรือสัมพันธ์กับโรคประจำตัวอื่น ๆ จะเรียกว่า Moyamoya syndrome อาการแสดงของผู้ป่วยจะแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้ป่วยเด็กและผู้ใหญ่ จะมีการดำเนินโรคที่มากขึ้นเรื่อยๆจากการที่หลอดเลือดมีการตีบตันมากขึ้นร่วมไปกับการเกิด moyamoya vessels ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมามากมาย การวินิจฉัยและรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมรวดเร็วจะช่วยลดผลที่จะเกิดตามมาได้ เนื่องจากโรคนี้พบได้น้อยในประเทศไทย และยังมีการศึกษาค่อนข้างน้อย

ผู้ทำการศึกษาจึงทำการศึกษารวบรวมข้อมูลผู้ป่วย Moyamoya disease และ Moyamoya syndrome ในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลระบาดวิทยา อาการทางคลินิก การตรวจวินิจฉัย การรักษา และผลที่เกิดตามมาของผู้ป่วย Moyamoya disease และ Moyamoya syndrome ในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

วิธีการศึกษา เก็บข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกที่ได้รับการวินิจฉัยเป็น Moyamoya disease และ Moyamoya syndrome ในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี โดยรวบรวมข้อมูลการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 ถึง 31 ธันวาคม 2553 รวมระยะเวลา 10 ปีโดยใช้สถิติบรรยายวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา พบผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัย Moyamoya disease 15 รายและ Moyamoya syndrome 6 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 0.9 ต่อ 1 ช่วงอายุที่เริ่มมีอาการครั้งแรกมากที่สุด คือ 1-4 ปี อาการนำและอาการแสดงที่พบมากที่สุดคืออาการอ่อนแรงครึ่งซีก รองลงมาคืออาการชัก ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดอาการคือ การรับประทานอาหารรสเผ็ด ลักษณะผิดปกติที่พบจากการทำตรวจทางรังสี คือ สมอวงขาดเลือด โดยพบมากที่สุดที่บริเวณ Frontal lobe ส่วนหลอดเลือดที่พบมีการตีบตันมากที่สุด คือ Internal carotid artery การใช้ยาเป็นวิธีการรักษาเดียวในผู้ป่วยที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี ผลที่เกิดตามมาที่พบมากที่สุดคืออาการอ่อนแรงครึ่งซีก รองลงมาคืออาการชัก

สรุป จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วย Moyamoya disease และ Moyamoya syndrome ที่เข้ารับการรักษาในสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี มีลักษณะระบาดวิทยาและลักษณะทางคลินิกใกล้เคียงกับการศึกษาในต่างประเทศ แต่ในด้านการตรวจทางรังสี โดยเฉพาะการดูในเรื่องของ cerebral hemodynamic และ cerebral metabolism และวิธีการรักษา พบว่าแตกต่างจากการศึกษาในต่างประเทศ

Abstracts

Background: Moyamoya disease is a cerebrovascular disease that associated with progressive stenosis of the internal carotid arteries and their branches in the circle of Willis leading to compensatory development of callateral vessels at the base of the brain and in angiogram these vessels look like puff of cigarette smoke drifting in the air, so in Japanese language called them “Moyamoya”. Patients with risk factors or underlying disease are said to have Moyamoya syndrome. The sign and symptom of this disease is different between children and adults. The progressive of the disease leading to poor prognosis and poor outcome. So prompt diagnosis and proper treatment may reduce these sequelaes. Because Moyamoya disease is not a common disease in Thailand and no many studies about this, so the author wants to study about this disease in the patients of Queen Sirikit National Institute of Child Health (QSNICH).

Objective: To study the epidemiology, presentation, sign and symptoms, diagnosis, management and sequelaes in the patient diagnosed Moyamoya disease and syndrome in QSNICH

Method: Collect data from in- and out-patients database that was diagnosed Moyamoya disease and syndrome in QSNICH from January1, 2001 to December31, 2010. Use retrospective descriptive statistics to analyze the data.

Results: Fifteen patients were diagnosed Moyamoya disease and six patients were diagnosed Moyamoya syndrome. This disease frequently affected patients at 1-4 years of age. The female to male ratio was 0.9: 1. The most common presenting symptom was hemiparesis and seizure consecutively. The most common precipitating factor was eating spicy food. The abnormality finding in radiograph mostly from ischemic infarction which frequently at Frontal lobe. The most affected vessel was the internal carotid artery. Medication was the only method treated these patients in QSNICH. The most common sequelae were hemiparesis and in order to epilepsy.

Conclusion: The epidemiology and clinical presentation of the patients in QSNICH was similar to other foreign studies. But there were differences in investigations and treatment; no cerebral hemodynamics and cerebral metabolism study, and no surgical treatment.